

ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

(Мащенко Д. Р., здобувач вищої освіти)
Сілезька академія, м. Катовіце, Польща

Перехід до циркулярної економіки є актуальним у світі через зростання проблем з вивезенням відходів та забрудненням навколишнього середовища. Україна не є винятком, і існує кілька передумов для формування циркулярної економіки в країні.

По-перше, Україна має потужний потенціал у сфері відновлюваної енергетики, а, отже, може значно зменшити споживання сировини та відходів, що йдуть на звалища. У країні існує велика кількість ресурсів, які можуть бути повторно використані.

По-друге, українські компанії можуть зекономити кошти та збільшити свою конкурентоспроможність шляхом використання вторинної сировини та інших відновлюваних ресурсів. Крім того, розвиток циркулярної економіки в Україні може створити нові робочі місця та забезпечити зростання ВВП країни [2].

Проте, для формування та розвитку циркулярної економіки в Україні необхідно вирішити деякі проблеми, такі як недостатність інвестицій у відновлювану енергетику та утилізацію відходів, відсутність ефективної системи сортування та переробки відходів, відсутність відповідних законодавчих норм, та недостатня увага до проблеми з боку суспільства. Крім того, перед будь-якою країною, в тому числі і перед Україною, стоїть задача оптимального розподілу наявних ресурсів за умови їх обмеженості [5].

Також важливо зазначити, що успішна реалізація циркулярної економіки в Україні потребує взаємодії державних органів, бізнесу та громадськості, а також введення ефективної системи моніторингу та контролю за виконанням циркулярних принципів у всіх галузях економіки.

Україна має потенціал для розвитку відновлюваної енергетики та використання вторинної сировини, що може сприяти зменшенню викидів в атмосферу та забруднення навколишнього середовища. Крім того, циркулярна економіка може стати важливим інструментом для досягнення цілей сталого розвитку, зокрема, зменшення бідності та забезпечення більш стійкого економічного зростання.

Однак, успіх реалізації циркулярної економіки в Україні залежить від багатьох факторів, включаючи політичну волю та підтримку влади, наявність необхідного технологічного обладнання, відповідних законодавчих норм та регулятивної політики, готовності громадськості та бізнесу приймати нові підходи і відмовлятися від традиційних, неефективних методів виробництва та споживання. Важливим фактором є також наявність та рівень розвитку відповідної інфраструктури [1].

Розвиток циркулярної економіки в Україні є важливим завданням для досягнення сталого розвитку країни. Необхідно забезпечити підтримку від влади, бізнесу та громадськості, а також вирішувати проблеми, які стоять на шляху до розвитку циркулярної економіки в Україні [3]. До таких проблем можуть

відноситися відсутність необхідної інфраструктури та технологій, високі витрати на перехід до циркулярної економіки, складність упорядкування сектору вторинної переробки відходів, низький рівень усвідомлення громадськості щодо значущості циркулярної економіки тощо.

Для успішної реалізації циркулярної економіки в Україні можуть застосовуватися різні стратегії, зокрема, створення сприятливих умов для інновацій та стартапів, підтримка інвестицій у циркулярні проекти, запровадження стандартів з управління відходами та відповідального виробництва, залучення громадськості до просування циркулярної економіки через освіту та інформаційні кампанії.

Окрім того, Україна може використовувати досвід та практики інших країн, які вже успішно розвивають циркулярну економіку, а також взаємодіяти з міжнародними організаціями та ініціативами, такими як Європейський союз, що активно підтримує циркулярну економіку та здійснює необхідні реформи на рівні законодавства.

Розвиток циркулярної економіки в Україні має потенціал для досягнення сталого розвитку та зменшення негативного впливу на навколишнє середовище. Однак, це потребує комплексних зусиль і підтримки з боку влади, бізнесу та громадськості, а також вирішення важливих проблем, що стоять на шляху до розвитку циркулярної економіки. Якщо вдасться успішно впровадити циркулярну економіку в Україні, це зможе стати прикладом для інших країн та сприятиме досягненню глобальних цілей сталого розвитку.

Одним з можливих напрямів розвитку циркулярної економіки в Україні є переробка відходів та використання вторинної сировини для виробництва нових товарів. Наприклад, в Україні можна було б розвивати виробництво твердопаливних блоків з використанням паперових відходів та картону, що дозволить використовувати відходи та зменшити споживання деревини для виробництва палива. Також можна використовувати вторинну сировину для виробництва екологічно чистих упаковок та інших товарів.

Іншим можливим напрямком розвитку циркулярної економіки є запровадження системи логістики зворотного збору товарів та упаковок. Це дозволить зменшити кількість відходів та сприятиме використанню вторинної сировини для виробництва нових товарів.

Крім того, важливим елементом розвитку циркулярної економіки є залучення громадськості до роздільного збору відходів та підвищення рівня усвідомлення про значущість циркулярної економіки для збереження природних ресурсів та зменшення негативного впливу на довкілля [4].

Одним з ключових елементів розвитку циркулярної економіки є підтримка держави та розробка ефективних правових та регуляторних механізмів, які б допомагали розвивати циркулярну економіку та стимулювали бізнес до переходу на циркулярну модель виробництва та споживання.

Наприклад, Україна може запровадити стимулюючі механізми для виробників, які використовують вторинну сировину та роздільний збір відходів для виробництва своїх товарів, зниження податків на вторинну сировину та на виробництво товарів з використанням цієї сировини. Також можна запровадити

відповідні стандарти та сертифікацію товарів, які б враховували аспекти циркулярної економіки.

Таким чином, перспективи розвитку циркулярної економіки в Україні високі, проте вони потребують відповідального підходу всіх гілок влади, бізнесу та громадськості до вирішення проблем сталого розвитку та збереження природних ресурсів. Реалізація циркулярної економіки може стати ключовим інструментом для створення стійкого та прогресивного суспільства в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Несторенко Т.П. Інфраструктура города в контексте его конкурентоспособности. *Зб. наукових праць (Миколаїв), вип.59 «Економічні науки», т.72.* 2007. С. 70-76. URL: <https://cutt.ly/hYcNb7k> (дата звернення 29.03.2023)
2. Війкман А., Сконберг К. Циркулярна економіка та переваги для суспільства. *Дослідження стосовно Чеської Республіки та Польщі.* С. 3-9. URL: <https://is.gd/HrnZi8> (дата звернення 31.03.2023)
3. Circular Economy package – what’s in it? [Electronic resources]. URL: <https://is.gd/9DNGKX> (дата звернення 31.03.2023)
4. Concept. What is a circular economy? A framework for an economy that is restorative and regenerative by design. *Global partners of the Ellen MacArthur Foundation.* URL: <https://is.gd/bGtMtP> (дата звернення 29.03.2023)
5. Nestorenko T., Nestorenko O., Morkūnas M., Volkov A., Baležentis T., Štreimikienė D., Cai J. Optimization of Production Decisions Under Resource Constraints and Community Priorities. *Journal of Global Information Management.* 2022. Volume 30, Issue 12, 1-24. DOI: 10.4018/JGIM.304066. URL: <https://cutt.ly/BjuAo7U> (дата звернення 30.03.2023).